

Järjestöt kotoutumista edistävässä työssä

11.9.2020

Selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Selonteko perustuu eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä esittämiin näkemyksiin

- Kolmannen sektorin merkitystä kotouttamisessa tulee lisätä: edellyttää viranomaisten ja kolmannen sektorin välisen työnjaon uudelleen määrittelyä. Vastuun kotoutumisen edistämisestä tulee kuitenkin olla viranomaisilla.
- Kolmannen sektorin kotouttamistoiminnalle tulee turvata riittävät taloudelliset edellytykset.
- Kotoutumisen edistämisessä tulee kehittää uudenlainen, järjestöjen ja vapaan sivistystyön toimintaan nykyistä enemmän perustuva toimintakulttuuri
- Kotoutumista edistävän vapaaehtoisjärjestöjen toiminnan kokoamista yhteisen sateenvarjon alle tulee selvittää

Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii kolmannen sektorin eli järjestöjen ja vapaan sivistystyön osuuden kasvattamisesta kotouttamisessa sekä ryhtyy toimiin viranomaisten ja kolmannen sektorin välisen työnjaon määrittelemiseksi uudelleen. ([Tarkastusvaliokunnan mietintö](#))

(TrVM 6/2018 vp— O 10/2017 vp 22.1.2019)

Kotoutumisen edistäminen ei ole vain viranomaistoimintaa.

Maahan muuttaneiden osallisuuden ja yhteiskunnan vastaanottavuuden lisääminen edellyttää koko yhteiskunnan osallistumista kotoutumisen edistämiseen.

Laki kotoutumisen edistämisestä edellyttää monialaista yhteistyötä

Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010

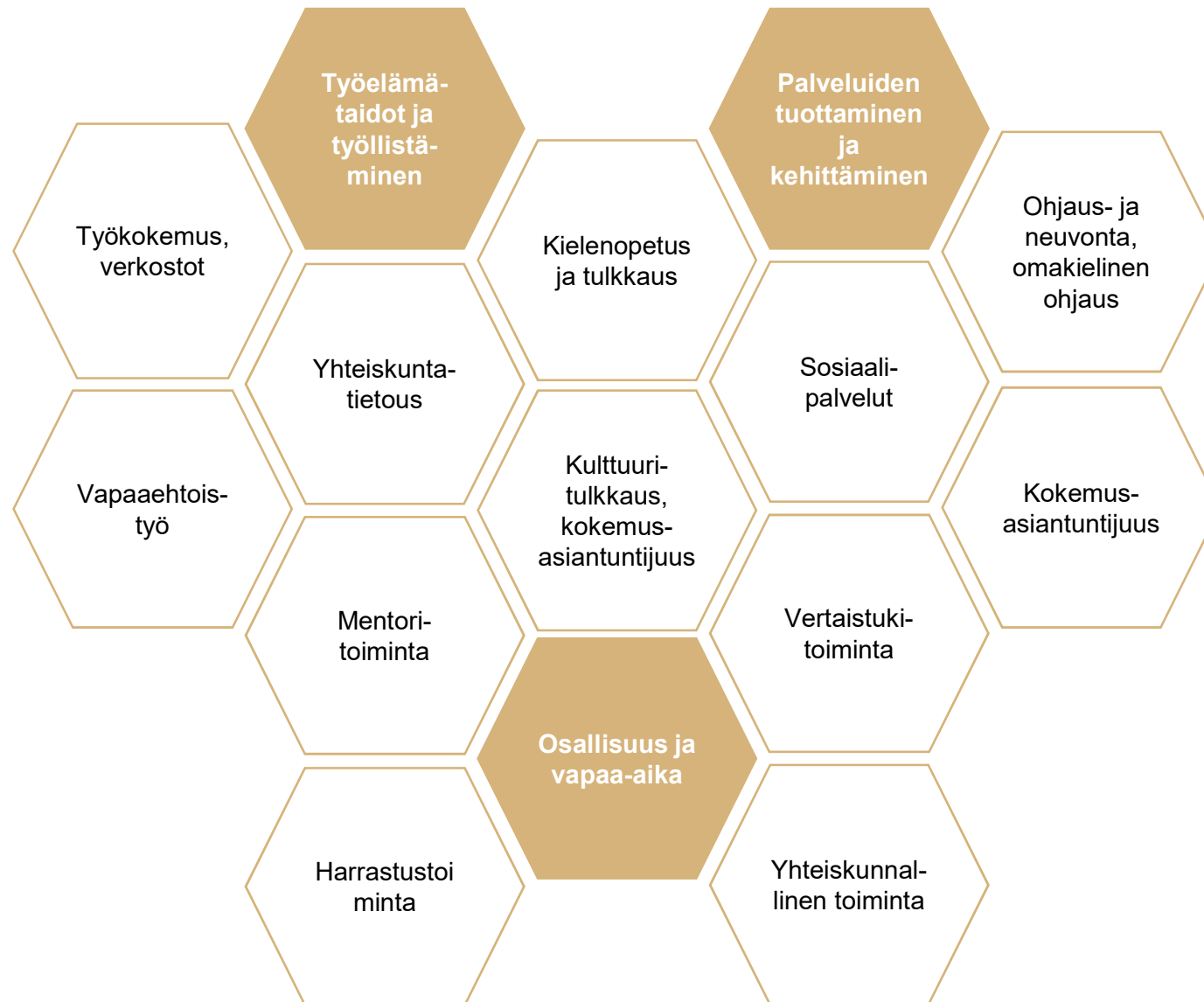
- Paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Yhteistyöhön osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt
- **Kunnan kotouttamisohjelma:**
Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat tarvittavassa laajuudessa osallistua kotouttamisohjelman laadintaan, toteutukseen ja sen toimeenpanon seurantaan.

Valtion kotouttamisohjelma 2016-19

- Kotoutumisen kumppanuusohjelman valmisteltu monialaisessa yhteistyössä 2016: tavoitteena vahvistaa kansalaisyhteiskunnan roolia kotoutumisen edistämässä ja luoda toimijoiden yhteistä näkemystä kotoutumistyön ja sen rakenteiden kehittämisestä
- Kumppanuusohjelmatyötä kehitetään monialaisessa yhteistyössä

Järjestöjen toimintakenttää

Järjestöjen toiminta mahdollistaa monipuolisen kotoutumisen tuen

- Vapaaehtoisuuteen ja yhteisiin tavoitteisiin perustuva toiminta
- Toiminnan monipuolisuus ja avoimuus
- Osallistumisen matala kynnyks ja toiminnan saavutettavuus
- Mahdollisuudet tarjota joustavasti kohdennettua toimintaa erilaisiin tarpeisiin.
 - Omakielisyys
 - Vertaistuki
 - Mentoritoiminta
 - Työllistämistä edistävät toimet
 - Työllistäminen
- Maahanmuuttajajärjestöillä erityisesti mahdollisuus mm. vertaistuen ja omakielisen toiminnan tarjoamiseen.
- Erilaisten kohderyhmien tavoittaminen (esim. palvelujärjestelmien ulkopuolella olevat ryhmät)
- Moniulotteinen näkemys kotoutumisen kehittämisen tarpeista
 - Kotoutumista edistävän työn asiantuntijuus syntyy olemalla läsnä ihmisten arjessa
- Työn ja toiminnan kehittäminen kumppanuuksissa

Osallisuuden ja toimijuuden vahvistaminen

Yhteiskunnan vastaanottavuuden edistäminen: kohtaamiset, kulttuuritulkkaukset, vaikuttaminen

Työtä haastaa

- Järjestökentän ja sen toiminnan moninaisuus haastaa kokonaiskuvan hahmottamista
 - toiminnan pirstaleisuus, päällekkäinen toiminta ja koordinaation haasteet
 - erilaiset toimintatavat, arvot, toimintakulttuurit
 - paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen toiminta
- Viestintä ja tiedonsaanti
 - Viestintä omasta toiminnasta kohderyhmille ja viranomaisille sekä muille toimijoille ja tiedonsaanti muiden toimijoiden toiminnasta
 - Tiedonsaanti päätöksenteosta, osallistumismahdollisuuksista ja alueellisesta sekä valtakunnallisesta kehittämistyöstä
 - Vaikuttamismahdollisuuksien vähäisyys ja avointen vuorovaikutusfoorumien puute
- Osaamisen, toiminnan ja yhteistyön kehittäminen edellyttää resursseja
 - Rahoitusmahdollisuuksien rajallisuus
 - Rahoituksen kohdentamisen haasteet
 - Rahoituksen saamisen edellytykset (esim. omavastuuosuus)
 - Lisää toimijoiden välistä kilpailua
 - Hakuaikojen joustamattomuudet
 - Hanketyöhön perustuvan työn lyhytjänteisyys ja kehitetyn toiminnan juurruttaminen

Järjestöjen toimintaedellytykset hyvin erilaisia; pienillä järjestöillä usein rajatummalla osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Resurssit

- Järjestöjen rahoitus ja rahoitusmahdollisuudet vaihtelevat
- Valtakunnallisesti tai alueellisesti toimivista järjestöistä merkittävä osa saa julkista rahoitusta. Pienistä, paikallisista järjestöistä suurin osa ei.
(Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta 2020, Taloustutkimus 2018).
- Maahanmuuttajayhdistyksistä suuri osa ei saa lainkaan ulkopuolista tukea
(Suomen Pakolaisavun Järjestöhautomo, 2019)
- Varainhankinnan merkitys kasvussa (rahankeräyslain uudistus)
- Järjestöt ovat kokeneet julkiseen rahoitukseen liittyvän kehityksen negatiivisena
 - Julkisen rahoituksen väheneminen
 - Hakuun, raportointiin liittyvä hallinnointi raskasta
- Koronaviruspandemian vaikutukset

Taloudellisten resurssien lisäksi merkittäviä resursseja ovat mm. osaamiseen ja tiedonsaantiin liittyvät mahdollisuudet.

Päivän tavoitteet

- Tavoite: koota järjestöjen näkemyksiä järjestöjen roolista ja tehtävästä kotoutumistyössä pääasiallisesti suhteessa selonteossa esitettyihin uudistusehdotuksiin sekä tarkastusvaliokunnan esittämiin kehittämiskohteisiin.
- Tuotetaan 3–4 keskeisintä järjestöjen osallistumis- ja toimintamahdollisuuksia edistävää kehittämissuositusta.

Selonteko: monialaisen yhteistyön ja järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan kehittäminen

Selonteossa esitetään kotoutumisen edistämisen rakenteiden kehittämiseksi mm.

- selkeämpää kotoutumisprosessin ja -palveluiden jaksottamista
 - Alkuvaiheen palvelut
 - Osallisuus ja yhteiskunnan vastaanottavuus
- kotoutumista edistävän työn uutta mallia (alkuvaiheen palvelut)
- kumppanuusohjelmatyön kehittämistä

Järjestöjen toiminta- ja osallistumismahdollisuudet kotoutumista edistävässä työssä

- järjestöjen rooli,
- järjestöjen resurssien varmistaminen,
- avoimen toimintakulttuurin luominen,
- yhteistyön ja toiminnan organisointi

Työryhmätyöskentely 1

Tavoite: järjestöjen roolia kotoutumisen edistämisessä lisätään

Lähtökohta keskusteluun: nykytila

Vastasiko esitetty tilannekuva nykytilaa? Puuttuiko jokin tärkeä näkökulma?

Kommentit tilannekuvaan (5 min)

Tavoite: järjestöjen roolia kotoutumisen edistämisessä lisätään

Järjestöjen mahdollisuuksia osallistua kotoutumisen edistämiseen ja järjestöjen roolia tulee uudistaa. Vastuu kotoutumisen edistämisestä säilyy viranomaisilla.

Mikä järjestöjen roolin tulisi olla kotoutumisen edistämisessä?

Minkä roolin näet tärkeimmäksi kehittää? (5 min)

vaikuttamiskanava

yhteisöllisyyden edistäjä tiedon tuottaja palvelun tuottaja

kotoutumistyön aktiivinen kehittäjä kotoutumistyön asiantuntija

työllistäjä yhteiskuntataitojen ja -tietojen kehittäjä

osallisuuden edistäjä yhteiskunnan vastaanottavuuden mahdollistaja matalan kynnyksen toiminnan järjestäjä

eri kohderyhmien tavoittaja viranomaistyön täydentäjä edunvalvoja

Tavoite: järjestöjen roolia kotoutumisen edistämisessä lisätään

Mitkä **toimintaedellytykset** mahdollistavat järjestöjen roolin paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla? Minkälaiset toimintaedellytykset järjestöillä tulee olla, jotta järjestöjen mahdollisuuksia tukea kotoutumista edistävää työtä voidaan hyödyntää paremmin?

Minkälainen **järjestöjen roolin tulee olla suhteessa viranomaisiin ja viranomaisyhteistyössä** paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla?

Järjestöjen rooli ja toimintaedellytykset

- julkisten palvelujen tuottamisessa
- päätöksenteossa
- tiedon tuottamisessa
- oman toiminnan ja osallisuuden edistämisessä
- muussa, missä?

Paikallinen / alueellinen / valtakunnallinen toiminta ja yhteistyö

(25 min. Huom: päivän päätteeksi kerätään 3-4 kehittämis ehdotusta)

Tavoite: järjestöjen roolia kotoutumisen edistämisessä lisätään

Järjestöjen rooli ja toimintaedellytykset:	julkisten palvelujen tuottamisessa	päätöksenteossa	tiedon tuottamisessa	oman toiminnan ja osallisuuden edistämisessä
	kotokoulutus omakieliset palvelut matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta yhteiskuntaorientaatio työllistämisen edistäminen	Rooli ja osallisuus julkisen hallinnon valmistelu- ja päättökseen- prosesseissa.	Kotoutumisen edistämisen tietopohjan luominen paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla tutkimuksin, selvityksin ja käytännön asiantuntemuksella.	Järjestön omia tavoitteita toteuttava toiminta kuten harraste- ja virkistystoiminta, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen toiminta
Paikallinen (kunta, kuntayhtymät, paikallisyhdistykset, vertikaalisyhteistyö, verkostot, vastaanottokeskus)		<i>Esim. järjestöjen roolia tulisi vahvistaa kunnan kotouttamisohjelmatyö ssä.</i>		
Alueellinen (ELY-keskukset, maakuntien liitot, kuntayhtymät, verkostot, vastaanottokeskukset jne.)	<i>Esim. kilpailutuksissa tulisi huomioida pienten toimijoiden realistiset mahdollisuudet osallistua kilpailutukseen.</i>			
Valtakunnallinen (Valtiovallinnon toimijat, valtakunnalliset yhdistykset, verkostot, rahoittajat)			<i>Esim. järjestöjä tulee kuulla säännöllisesti, ei nähdä vain ajoittaisina "sparraajina". Edellyttää avointa viestintää kehittämisprosesseista.</i>	

(Huom: taulukkoon täytetty muutama esimerkki havainnollistamiseksi.)

Tavoite: varmistetaan järjestötoimijoiden resurssit

Järjestöjen resurssit vaihtelevat. Resursseja ja rahoitusmahdollisuuksia tulee kehittää monipuolisesti.

Minkälaista resurssointia järjestöille esitetyt roolit ja toiminta edellyttävät?

Miten järjestöjen taloudellisia resursseja tulisi kehittää?

- **Julkinen rahoitus:** ohjelmärahoitus (AMIF, ESR, STEA) ja avustukset (ministeriöt, kunnat, aluehallinnon toimijat)
 - Rahoitusjärjestelmien yksinkertaistaminen?
 - Rahoituksen kohdentaminen tarveperustaisesti?
 - Pysyvä rahoitus hankerahoituksella kehitettyyn toimintaan?
- **Yksityinen rahoitus:** yritysysteistyö, sponsorointi, säätiöt
- **Varainhankinta:** jäsenmaksut, lahjoitukset

Miten järjestöjen muuta resurssointia tulisi kehittää?

Osaaminen / Tiedonsaanti ja viestintä / muu, mikä?

(20 min. Huom: päivän päätteeksi kerätään 3-4 kehittämisehdotusta)

Kotouttamisen kumppanuusohjelma: Kotouttaminen on kumppanuutta – tule mukaan

Kotouttamisen kumppanuusohjelma -julkaisu 2016

Kumppanuusohjelma 2016

Kumppanuusohjelman tavoitteena on

- ▶ löytää uudenlaisia, ruohonjuuritason ideoita kumppanuuksista.
- ▶ levittää ja ottaa käyttöön hyviksi todettuja toimintamalleja.
- ▶ tuoda uusia toimijoita kotoutumista edistävän toiminnan pariin ja osoittaa toimijoiden voivan edistää kotoutumista monin eri tavoin.
- ▶ innoittaa organisaatioita näiden suunnitellessa toimintaansa tai hakiessa hankerahoitusta.
- ▶ tukea vapaaehtoistoimintaa kotoutumisen edistämisessä.

Kumppanuusohjelman julkaisu neljän vuoden välein valtion kotouttamisohjelman yhteydessä.

Kumppanuusohjelman kehittäminen / kevät 2020

Sparrausryhmätyöskentely: Miten voimme kehittää kumppanuusohjelman toimintaa toimijalähtöisemmäksi? Miten pystymme jäsentämään toimintaa selkeämmin konkreettisiksi toimenpiteiksi?

Kevään työskentelyn tuloksena kumppanuusohjelmalle on

- kiteytetty ohjelman tavoite.
- määritelty yhteiset toimintatavat.
- tunnistettu yhteistyöhön tarvittavat välineet.

Kotoutumista edistävä työ tarvitsee kumppanuutta ja inklusiivista toimintakulttuuria

Kumppanuusohjelman tavoitteet:

Kumppanuusohjelman tavoitteena on

- rakentaa yhdessä osallistavaa ja avointa **toimintakulttuuria**,
- tuottaa toimijoiden **yhteinen näkemys** kotoutumista edistävän työn kehittämisestä ja
- luoda kumppanuusohjelmasta toimijoiden **arjen työtä tukeva väline** kehittämällä foorumeita sekä välineitä yhteistyölle.

Kumppanuustyön periaatteet

Avoimuus → Osallistavuus → Tietoperustaisuus → Vaikuttavuus

Inklusiivinen
toimintakulttuuri

Kumppanuusohjelman toiminnot

Kumppanien yhteistyö tuottaa **syötteitä, aloitteita, ehdotuksia, hyviä käytäntöjä, työn malleja**.
Tavoitteena on yhteisessä työskentelyssä käsitellä toimijoiden näkemyksiä jäsenennellysti, jotta ne voidaan kanavoida vaikuttavaksi toiminnaksi.

Avoin viestintä

Osallistava
toiminta

Toiminnan
tietopohjaisuus

Vaikuttava
kehittämissyö

Kumppanuusohjelman toiminnan rakenne

Toimintamalli

Kotoutumisen ja yhteiskunnan vastaanottavuuden parissa toimivat toimijat osallistuvat omien tarpeidensa mukaan

Kumppanuusohjelman valtakunnalliseen ja alueelliseen verkostotoimintaan osallistuminen ja sen kehittäminen.

Asiantuntijuuden ja käytännön näkemyksen tuominen kumppanuusohjelmaan.

Kumppanuusohjelmassa tuotettujen materiaalien sekä koulutusten hyödyntäminen omassa työssä.

Toimijoiden omat, kumppanuusohjelman brändin alla järjestettävät tapahtumat.

Kumppanien löytäminen.

Kotoutumisen ja yhteiskunnan vastaanottavuuden kehittämiseen vaikuttaminen.

ELY-keskusten aluekoordinaattorit luovat alueellisen tukirakenteen

Alueellisen kumppanuusverkoston rakentaminen.

Yhteistyö alueellisten kumppanien kanssa.

Yhteistyö alueellisten verkostojen kanssa.

Alueelliset tilaisuudet, seminaarit, koulutukset.

TEM/Kotoutumisen osaamiskeskus koordinoi valtakunnallista toimintaa

Oskan koordinaatioryhmä toimii ohjausryhmänä Kumppanuusohjelmasta saatavia tuloksia viedään TEM kotoryhmään sekä muuhun strategiatyöhön.

Yhteistyö strategisten kumppanien kanssa ja valtionhallinnon toimijoiden kanssa.

Yhteistyö muiden valtakunnallisten verkostojen kanssa.

Valtakunnalliset tilaisuudet, seminaarit, koulutukset.

Kotoutuminen.fi-sivuston ylläpito

Välineet:

Kotoutumista ja yhteiskunnan vastaanottavuutta edistävän kumppanuustyön periaatteet

Avoimuus, osallistavuus, tietopohjaisuus ja vaikuttavuus – tarkoitus peilata toimintaa periaatteiden kautta kaikilla tasoilla → Kumppanuustyön vahvistaminen / Kumppanuusohjelman toiminnan jäsentäminen

Toimintasuunnitelma 2021-2022

Määritellään kahdeksi vuodeksi kerrallaan → fokusoi ja konkretisoi tavoitteita / Strategisten kumppanien sitouttaminen / Arviointi ja seuranta/ Temaattiset tai menetelmälliset kehittämiskohteet

Kohtaamisen ja vuoropuhelun foorumit

Integration2020 -tapahtuma / Vuosikello / Tapahtumakalenteri
Kotoutuminen.fi ja Kotoutumisentukena.fi -sivustot vuorovaikutuksen edistäjinä /
Säännölliset tilaisuudet ja koulutukset, joihin tarkoituksena osallistaa myös toimijat

Välineet:

Kotoutumistoimijoita tukeva verkkopalvelukokonaisuus

- Kotoutuminen.fi ja kumppanuusohjelman alusta / Kotoutumisentukena.fi
- Tiedon jakaminen, vuoropuhelun tukeminen, toimijoiden osaamisen ja toiminnan esiin nostaminen, kehittämistyö, alueellinen toiminta

Tietopohjan vahvistaminen

- Kumppanuusbaro: yhteistyön tilannekuva, kentän toimintamahdollisuudet, kehittämistarpeet ohjelman arviointi ja seuranta
- Kotoutumisen seurantajärjestelmä (OSKE): Indikaattoritietokanta ja Kototietokanta
- Osaamisen kehittäminen koulutuksin, tilaisuuksin ja vertaisoppimisella

Rahoitusyhteistyö

- Osken järjestörahoitus / Yhteistyö eri rahoittajien kanssa / Tiedonkeruu rahoitustarpeista

Tavoite: luodaan uutta, avointa toimintakulttuuria kotoutumista edistävään työhön

- Minkälaista toimintakulttuuria ensimmäisessä työryhmätyöskentelyssä tuotettu kooste järjestöjen roolista edellyttää? Missä kohdissa erityisesti sitä tulisi kehittää ja miten?
- Mitä työkaluja tai toimintatapoja uudenlainen toimintakulttuuri edellyttää?
- Miten kumppanuusohjelman periaatteiden tulisi näkyä yhteistyössä eri tasoilla? Avoimuus / Osallistavuus / Tietopohjaisuus / Strategisuus ja vaikuttavuus
- Luovatko periaatteet yhteistyön mahdollistavan pohjan? Mitä muuta tulisi huomioida?

(15 min)

Tavoite: luodaan uutta, avointa toimintakulttuuria kotoutumista edistävään työhön

Järjestöjen rooli ja toimintaedellytykset:	julkisten palvelujen tuottamisessa	päätöksenteossa	tiedon tuottamisessa	oman toiminnan ja osallisuuden edistämisessä
	kotokoulutus omakieliset palvelut matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta yhteiskuntaorientaatio työllistämisen edistäminen	Rooli ja osallisuus julkisen hallinnon valmistelu- ja päättökenteko- prosesseissa.	Kotoutumisen edistämisen tietopohjan luominen paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla tutkimuksin, selvityksin ja käytännön asiantuntemuksella.	Järjestön omia tavoitteita toteuttava toiminta kuten harraste- ja virkistystoiminta, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen toiminta
Paikallinen (kunta, kuntayhtymät, paikallisyhdistykset, vertikaalisyhteistyö, verkostot, vastaanottokeskus)		<i>Esim. järjestöjen roolia tulisi vahvistaa kunnan kotouttamisohjelmatyö ssä. → Edellyttää prosessien avoimuutta ja osallistavuutta sekä järjestöjen toiminnan tuntemista.</i>		
Alueellinen (ELY-keskukset, maakuntien liitot, kuntayhtymät, verkostot, vastaanottokeskukset jne.)	<i>Esim. kilpailutuksissa tulisi huomioida pienten toimijoiden realistiset mahdollisuudet osallistua kilpailutukseen.</i>			
Valtakunnallinen (Valtiovallinnon toimijat, valtakunnalliset yhdistykset, verkostot, rahoittajat)			<i>Esim. järjestöjä tulee kuulla säännöllisesti, ei nähdä vain ajoittaisina "sparraajina". Edellyttää avointa viestintää kehittämisprosesseista. → toimintakulttuurissa tulee tunnistaa eri toimijoiden asiantuntijuus laajasti ja kehittämisprosessien tulee olla mahdollisimman avoimia sekä osallistavia.</i>	

(Huom: taulukkoon täytetty muutama esimerkki havainnollistamiseksi.)

Tavoite: vahvistetaan monialaista, kotoutumista edistävää yhteistyötä

Miten kotoutumista edistävien toimijoiden yhteistyö tulisi organisoida?

Tarkastusvaliokunnan mietintö: selvitetään tarve katto-organisaatiolle

- mahdollisuudet?
- haasteet?

Vastaako kumppanuusohjelma esitettyä tarvetta toiminnan yhteen kokoamisesta?

- mahdollisuudet?
- haasteet?

(10 min)

Yhteenveto: mitkä ovat tärkeimmät kehittämiskohteet

Kootaan päivän keskustelua yhteen. Mitkä ovat 3-4 työryhmänne mielestä tärkeintä kehittämiskohdetta?

(20 min)

Kiitos!

Kiitos osallistumisestanne ja yhteistyöstä. Ennakkomateriaalista ja päivän sisällöistä on mahdollista antaa kirjallista palautetta 21.9.2020 asti.

Palaute tulee lähettää otsikolla 'Selonteko – Järjestöt 11.9.' osoitteeseen kotouttaminen@tem.fi.

Voit seurata selonteon valmistelua [kotouttaminen.fi](https://www.kotouttaminen.fi)-sivustolla:
[kotouttaminen.fi/selonteko](https://www.kotouttaminen.fi/selonteko)

Lähteet

- Järjestöjen rooli ja osallisuus julkisen hallinnon valmistelu- ja päätöksentekoprosesseissa. Raportti kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan verkkokyselyn tuloksista. Oikeusministeriö 2020. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan julkaisu. [Verkko-osoite](#). Viitattu 31.8.2020.
- Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2018. Tutkimusraportti. Taloustutkimus 2018. VaLa, KANE, Fingo, SOSTE. [Verkko-osoite](#). Viitattu 31.8.2020.
- Tarvekartoitus 2019 – Monikulttuurinen yhdistyskenttä ja sen tarpeet. Suomen Pakolaisapu 2019. Järjestöhautomon julkaisu. [Verkko-osoite](#). Viitattu 31.8.2020.